

זמני החג
אוסף: אלעד זב"ב

הדלקת הנרות: 18:42
מוצאי שבת: 19:29
רבינו תם: 20:15

קבלת שבת

מוסף ב-7500 עותקים בכל הארץ

חידושים לראש השנה - גליון מס' 210

זמני החג
אוסף: ירושלים

הדלקת הנרות: 18:24
מוצאי שבת: 19:31
רבינו תם: 20:18

שנה ז' - עלון דו שבועי העלון טעון גניזה אין לקרוא בשעת התפילה! טל' המערכת: 03-9094245

"בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קודש"

(ויקרא כג, כד)

האדמו"ר רבי יששכר דוב רוקח מבעלזא זצ"ל, עמד על דיוק נפלא בלשון הפסוק: מדוע בפסוקים הסמוכים, לגבי יום הכיפורים נאמר קודם יום בחודש ואחר כך באיזה חודש - "בעשור לחודש השביעי", וכן לגבי סוכות - "בחמישה עשר יום לחודש השביעי", ואילו כאן נאמר קודם החודש ואחר כך היום?

ותירץ על פי דברי המדרש (ויקרא רבה ח, ט): "בחודש השביעי - שהוא משובע מכל גתות בתוכו, ברכות בתוכו, כיפור בתוכו, סוכות בתוכו לולב וערבה בתוכו וכו' , וכוונת הדברים היא, שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו, מצרף כבר בראש השנה, בעומדו לפניו בדין, את כל המצוות שעתידין ישראל לעשות בכל החודש הזה, ונמצא שכיפור בתוכו וסוכות בתוכו, כי הקב"ה מצרפם לזכויות ישראל כאילו כבר נעשו.

זו הסיבה שהפסוק שיה מלשוננו והקדים לומר "בחודש השביעי", כלומר: כל החודש השביעי ומצוותיו נחשבים על ידי הקב"ה כבר "באחד לחודש", כדי שזכויות כל המצוות שיעשו במהלך החודש יעמדו לישראל ביום הדין!

מהו העניין לומר ולשיר בתפילות ראש השנה?

בספר "תורת משה נתן", הובא משל נפלא המסביר את מנהגינו לזמור בתפילות הימים הנוראים, דהיינו לכאורה מנהג זה תמוה מאד: איך מתאים ביום הגדול והנורא, יום הדין, לזמור ולשיר בתפילה? ועוד קשה על הפסוק שאנו אומרים לפני התקיעות: "עלה אלוקים בתרועה ה' בקול שופר, זמרו אלוקים זמרו זמרו למלכנו זמרו" - דאיהו קשר יש בין זמר, שהוא שמחה - לתרועה, שהיא בכי וצער (גנוחי גנה וילולי ילי?) אלא כאמור, נבאר על פי משל:

בנו של מלך אחד ירד מדעתו, לא עלינו. גדול היה צערו של המלך, שהחליט להפשיע עברו את המוסד הטוב ביותר והרופא המעולה שבתבל, כדי שינסו להעלות מזור למחלת נפשו של המלך. ואמנם, לאחר חיפושים בכל העולם נמצא המוסד המתאים בארץ רחוקה, וכן נמצא רופא מומחה למחלות אלו, שהסכים להתמסר לטיפולי יסודי בבן המלך. תמורת תשלום חודשי גבוה מאד. ואכן, בן המלך אושפז במוסד הסגור, שם טיפל בו הרופא המומחה במסירות רבה, כאשר מדי חודש היה שליח מיוחד מבית המלך מביא לו את משכורת העתק שהובטחה לו תמורת הטיפול...

ויום אחד, חל השינוי המיוחל - בן המלך החלים משגעונו, וכתב לאביו מכתב נרגש: "אבי היקר, כפי שאתה רואה בריא אני בנפשי, בוא מיד וקח אותי ממקום זה". את המכתב מסר לרופא שלא עזבו אפילו לרגע, וביקש ממנו לשרוד בדואר לארמון המלך. אולם הרופא כלל לא העלה בדעתו למלא את בקשת בן המלך. ברור היה לו כי המלך גייע מיד כדי לקחת את כס, שעבור הרופא נחשב כתרנגולת המטילה ביצי זהב מידי חודש בחודשו... ועל כן לקח את המכתב וקרעו לגזרים.

חלפו מספו ימים, ובן המלך שחיכה לשואו לבואו של אביו, סבר כי המכתב אבד בדואר, ועל כן התיישב לכתוב מכתב נוסף. "אבי היקר, כתב אל תתמהמה ובוא להוציאני מכאן במהירות, כי הנה עתיד הניאווה זה לבריאת אדם חדש! הפעם השלישית הרופא את המכתב לתוך האח הבעורת, וכך גם בפעם השלישית והרביעית... כאשר הבין בן המלך שהרופא אינו מעוניין שאביו יידע על החלמתו, החליט לנקוט בדרך מתוחכמת הוא לקח גייר ויקשקש עליו קשקושים חסרי פשר, אולם בתוכם הטמין אותיות ומילים, כך שמי שיתבונן איתם בדרך המקושקש, יוכל לקרוא בו את המסר שהוטמן בו...

כאשר ראה הרופא את הגייר, שמח שמחה גדולה ושיגר אותו אל המלך, כדי שיווכח לדעת שבנו עדיין לא החלים משגעונו. ואמנם, כאשר קרא המלך את מכתבו של בנו, פרץ בכי לנוכח מצבו, אך אז הבחין לפתע באות המסתתרת בסבך הקשקושים, וכאשר התבונן שוב גילה אותה ונספת, וזו מצא אותה שלשית, וכך המשיך לחפש את האותיות שהסתירו בנו, ולבסוף הצליח לקרוא בביורו: "אבי בוא מהר להוציאני ממקום זה, כי בריא אנוכ". מיהר המלך ונסע בשמחה גדולה אל בנו, ולקחו עמו לארמונו... עד כאן המשל.

והנמשל: אף אנו עומדים בראש השנה, עומדים ומעתירים בתפילה לבורא עולם, אך המקטרגים מתאמצים בכל כוחם לחסות את שעישינו, לבל יתקבלו תפילותינו, ועל כן אנו מזמרים בתפילה, וכאשר הם רואים שישראל ביום הדין עומדים ומזמרים במקום להעתיר בבכיות, הרי דממה להם שאנו חסרי דעת לחלוטין, עד כדי כך שביום הדין שבו ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפנינו, אנו אומרים שירה, ועל כן הם מניחים לתפילות לעלות עד כסא הכבוד, באומרים: אדרבה, יראה בורא עולם כי ישראל כלל אינם חרדים

מיום הדין! אולם כאשר מגיעות ה"זמירות" שאנו מזמרים לפניו יתברך, הרי הוא נוטל וקורא בהם את התפילות היוצאות מליבנו, כי הם עיקר! ועכשו לפי זה, גם נבין את הקשר בפסוק "עלה אלוקים בתרועה וכו' ה' בקול שופר - זמרו אלוקים זמרו", כי גם בשופר אנו תוקעים בכדי לבלבל את המשטינים והמקטרגים, ומאוונו טעם בדיוק "זמרו אלוקים זמרו זמרו למלכנו זמרו", כדי שלא יבינו המקטרגים ויניחו לתפילות לעלות, ולכן מוסיף הפסוק: "זמרו משכיל", כלומר: בערמה... (פנינים)

ביאור נפלא במדרש פליאה

מובא במדרש פליאה: "שאלו מלאכי השרת לפני הקב"ה: אימתי ראש השנה ואימתי יום הכיפורים? אמר להם הקב"ה: אני ואתם נרד למטה".

ביאור נפלא במדרש פליאה זה, מובא בשמו של הגאון רבי יהודה אסאד זצ"ל, בעל שו"ת "יהודה יעלה":

ידוע מה שאמרו חז"ל: "לא אד"ו ראש", כלומר: ראש השנה אינו יכול לחול לא ביום א', לא ביום ד' ולא ביום ו'. עוד אמרו חז"ל: "כשיש דין למטה - אין דין למעלה", וידענו כי בשני ימים שבוע יושבים בתי הדין: ביום ב' וביום ה'. ואם כן, בימים אלו לא דנים למעלה. **אולם לפי זה קשה לכאורה:** מתי בכלל יכול לחול ראש השנה? שהרי ביום א' אי אפשר - משום לא אד"ו ראש; ביום ב' לא - משום שיש בו דין למטה; ביום ג' לא - כי אז יחול יום הכיפורים ביום ה' ואז יש דין למטה; ביום ד' לא - משום "לא אד"ו ראש", ביום ה' לא - כי אז דנים למטה; ביום ו' לא - משום "לא אד"ו ראש"; ואף בשבת לא - כי אז יחול יום הכיפורים ביום ב', שבו יש דין למטה ואז אין דין למעלה, ואם כן מתי יכול לחול ראש השנה ויום הכיפורים?

זו בדיוק היתה שאלת מלאכי השרת: "אימתי ראש השנה ואימתי יום הכיפורים?", והשיב להם הקב"ה: "אני ואתם נרד למטה", כלומר: נרד לדון למטה, ואז יוכלו ראש השנה ויום הכיפורים להיות ביום ב' או ביום ה', ולא יהיה קשה משום "כשיש דין למטה אין דין למעלה", שהרי אף אנו נדון אותם למטה!

(ממוצא שלל רב - ימים נוראים)

"מי יעניי ומי יעשיר"

מי יעני ומי יעשיר", מתקיים בכל אדם ואדם. שכן אמרו בגמרא בביצה (סו.) שמוזנותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים, שנאמר "תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו, כי חוק לישראל הוא" (תהילים פא, ד), ו"חוק" לשון מוזנות הוא, ככתוב: "ואכלו את חוקם אשר נתן להם פרעה" (בראשית מז, כב), ונאמר: "הטריפני לחם חוקי" (משלי ל, ח). **ואמרו בגמרא בבבא בתרא (דף יז):** "כשם שמוזנותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, כך חסרונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה. זכה, הלא פרוס לרעב לחמך" (ישעיה נה, ז) [יתן אותו חסרון לעניים (רש"י)]. לא זכה, ויעניים מרודים תביא בית".

וסיפרו בגמרא (שם) שרבו יוחנן בן זכאי ראה בחלומו במוצאי יום הכיפורים, שבני אחותו יפסידו בשנה זו שבע מאות דינרים. שכנגדם לתרום סכומים נכבדים לצדקה, שעלו במשך השנה לשש מאות שמונים ושלושה דינרים. בערב יום הכיפורים גבתה מהם המלכות שבעה עשר דינרים. חששו שאין זה אלא מקדמה, וביקשו שיתפלל עליהם. הודיעם שאלו שבעה עשר הדינרים המשלימים את ההפסד שנגזר עליהם, כפי שראה בחלומו. שאלו מדוע לא הודיעם, והיו נותנים גם אותם לצדקה. וענה שרצה שיקיימו את המצוה לשמה.

ונמצא, שעל כל אחד ואחד נגזר כמה יעני, וכמה יעשר! **וכך סיפרו בנובהרדוק, שהגאון הצדיק רבי אברהם זלמנס זצ"ל, ראש ישיבת "בית יוסף" בורשא, הגיע בצהריים לאכסניתו.** בישרה לו בעלת הבית בעצב: "החתול אכל את החמאה שלך!"

החמאה היתה המעדן היחיד שריכך מעט את הלחם היבש שאכל. מקררים לא היו באותם ימים, החמאה היתה על המדף, והחתול דילג ואכל. יצטרך להסתפק בלחם יבש. "לא יכול להיות", הגיב בפסקנות.

התגוננה בעלת הבית: "החמאה שלי בארון, לא את שלי אכל!" גם לא את שלי", ענה נחרצות.

נפגעה, האם מאשים הוא אותה בהעלמת החמאה?! אמרה: "אבל בעיני ראייתי!" הסביר: "אכן, אבל צריך האדם להבין מה ראה - אם החתול אכל את החמאה, כנראה שהיתה זו החמאה שלו, ולא שלי! את החמאה שלי, לא יכול היה לאכול!..." (הגדה - ראש השנה)

נא להעתיר בתפילה לרפואתו של מרן פוסק הדור הראשון לציון רבי עובדיה יוסף בן גורג'יה שליט"א בתושח"י.

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

המכון לט"ם
עבודת הקודש
מכירת ס"ת, תפילין,
מזוזות וכל צרכי הסת"ם.
פנ"ל: 054-8484945 רפאל ש.

AP
HAIR DESIGNER
מעצב השיער - אסי פרץ
בתיאום מראש: 052-626 53 92

שרוליק קרויזר
המת מס"ח
המחירים הכי טובים בשוק
סניף ר' יהודה הנשיא 33, אלעד.
נייד 050-6379544.

הללויה
מגשימה הזדמנות לחלום!

אגם פאלאס אירועים
גיסן 11 פי"ת טל. 9316606

הפרשת תרומ' לפי דעת הש"ע
כולם מצטרפים לבית המעשר מה איתך?*
ספר יקר ערך מתנה למצטרפים החדשים
המכון למצוות התלויות בארץ
08-9214829
תצטרף - תהדר בית המעשר

ר"ר חנה
התקליטן רפאל חכמן
פנ"ל: 052-2567240

מרכז השעונים
מכירה ותיקון
כל סוגי השעונים במקום.
מ. נחלת יצחק (בחניה)
טל: 03-9363892.

VESTRY
אופנה לגברים ונוער
חוני המעגל 26, אלעד.
טל 03-7160640.

שמו של ראש ישיבת "חומות התורה", הרב אברהם יעקובי, הלך לפניו לשם ולתהילה. באמת, בלי עין רעה, ההספקים הלימודיים שלו היו מעוררי קנאת סופרים והביאו לרעידת אמות הסיפים כמעט בכל בית מדרש ששימעו ריחף בין כותליו. חיידושי וספריו הרבים על הש"ס קנו להם שם מצויין אצל הצורבים הצעירים וראשי הישיבות בארץ ובעולם, והיו אף כאלה שהתבטאו: "החריפות והפלפול העולים מחידושי, מזכירים את רבי עקיבא איגר זצ"ל...". מעבר לקצב לימודו ולהרצבת התורה שלו, הוא היה פעיל נמרץ כדי להרחיב את פעילותה של אגודת "משננים בדבקות" שנשאה דגל של הספקי לימוד מחד, ושינונם מאידך.

לזכותו של הרב יעקובי ייאמר, שהוא לא עושה שום מאמץ כדי להאדיר ולפרסם את שמו. הענווה היתה בהחלט עמוד יציב באישיותו העדינה, אלא שכאשר הקצה רוצה, אז גם מעיין קטן ומזדקף במדבר, מסוגל להפוך לנהר אדיר ממדים השוטף ערים וכפרים, עמקים והרים.

אף אחד לא ספר את מספר הסיומים של הש"ס שערך ראש הישיבה. הוא לא עשה מזה ענין גדול. כל מכריז העריכו עד מאוד את הליכותיו הפשוטות, שייף עייל שייף נפיק, לא מחזיק טיבואת לנפשיה, באמת בר אוריין וגברא רבה מן המוצלחים שבדור. חבריו לכולל, האברכים שבעיירה הדרומית בה למד לפני 20 שנה, לא האמינו למראה ולמשמע התאוצה הרוחנית שלו. עד גיל 30 היה האברך אברהם יעקובי, אחד מן המניין. לא בולט, לא מיוחד, לא מזהיר, ובקושי סיים כמה מסכתות שיתבטו. כן, הם זוכרים שלפתע, בגיל 30 עטו פניו ארשת של צנינות, הוא החל לשקוד על תלמודו ושנתנים אחר כך קם ונסע לירושלים עיר הקודש, ומשם קצרה היתה הדרך הסלולה שלו ליישר קו עם כמה וכמה מגדולי הדור שהעריצוהו הן בכתב, הן בעל-פה.

באחד הימים לפני חג הפסח, הבחינו תלמידי ישיבת "חומות התורה", כי פני רבם אינם כתמול-ששום. עננה של צער ותוגה ריחפה מעל ראשו.

הוא מסר את השיעור היומי באותו נמרצות ופלפול מוכרים, אבל למרות הכל, ניכר היה שהרב יעקובי איבד משהו משמחת-החיים שלו. "תלמידי היקרים, תלמידי האהובים, הרשו לי לומר לכם כמה מילים מן הלכ... בעצם...", הרב יעקובי ניגב את מצחו המיוזע במטפחת נייר לבנה, ולפתע הבחינו תלמידיו כי ראש הישיבה בוכה חרישית.

"היום בערב אני נוסע לניחום אבלים בצפון, לחיפה. אדם מאוד יקר לליבי, צדיק ותלמיד חכם הלך לעולמו בטרם עד ממתה קשה. אשמח אם יהיו כאלה שיצטרפו אלי. דאגתי לאוטובוס שיסיע אותנו לשם... אני לא מכריח אף אחד... אני על כל פנים לא אהיה בישיבה בסדר שלישי. תסתלו לו!"

ומי רואה את רבו יוצא, והוא אינו יוצא? למותר לציין כי נדירות הן הפעמים בהן הרב יעקובי החסיר סדר בישיבה, אף הפעם הרגישו הבחורים כי רבם

האהוב מצוי בסערה רגשית גדולה, ואם הוא מעמיד אוטובוס לרשותם כדי לנסוע לחיפה לניחום אבלים, אין זאת כי מדובר בעניין חשוב ללב. והם עלו כולם, כל תלמידי הישיבה הגדולה בשעה 20:00 לאוטובוס, והפליגו צפונה. ראש הישיבה לא הזכיר במילה או ברמז את מי הם הולכים לנחם, ומדוע.

מדוע? אבל ענקית קידמה את פני הנכנסים לבניין המיושן והמתקלף ברחוב ניווה 21, בכשונה המקומטת בחיפה.

"בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו בדמי ימיו, של הרב הגאון הצדיק והעניו שמואל בן שיר זצ"ל, ראש מוסדות התורה "שירת הים".

תלמידי ישיבת "חומות התורה" מעולם לא שמעו על הרב בן שיר ז"ל. ראש הישיבה מעולם לא הזכירו, אבל כאן בחיפה הוא אדמות חשובה ומופלאה.

כניסתו של הרב אברהם יעקובי לבית האבלים, עוררה התרגשות רבה. הוריו, אחיו, ובניו הקטנים של הנפטר - שהלך לעולמו בגיל 36 - הביטו בתלמיד החכם ששמו הלך לפניו בכל הארץ, ולא הסתירו התרגשותם מן העובדה שבה לנחמם. בנם ז"ל הרב שמואל בן שיר, מעולם לא ציין בפניהם שיש לו קשר עם אחד מהחכמי הדור, "מן השמיים תנוחמו". הרב יעקובי התיישב מול האבלים בפנים קודרות וענינו דומעות. עשרות תלמידיו הצטופפו סביבו מתנמים למצוא פיו. דקות ארוכות נמשכה השיחה, וכידוע אין הנחתים רשאים לפנות פיהם אלא אם כן רמזו להם על כך האבלים.

"נודה לרב אם יזאיל לספר לנו האם הכיר את בני שמואל...?" ביקש אביו הקשיש של הרב בן שיר.

הרב יעקובי קם על רגליו, הביט באבלים, הפנה מבט לעבר תלמידיו ופתח בדבריו. "כולנו מכירים היטב את הרגע מרטיט הלבבות, רגע שבו הביע רבי עקיבא - מגדולי הנאים - את תמצית ההערכה והאהבה שלו לאשתו הדגולה רחל בת כלבא שבוע, שוויתרה על חיי עושר וכבוד, העיקר להינשא לרועה צאן, שיש לו מידה מפולגת של צניעות. אותה רחל סבלה רעב ומחסור, בדידות ארוכה של 24 שנים, העיקר שבעלה יסוק בתורה ללא דאגות. השקעה כדאית. הוא יא לשם איש פשוט והמוני, וחזר גדול הדור מלווה ב-24,000 תלמידים. וכשדוחפים אותה תלמידו, את הענייה הזו שבה להפריע לרבם האדיר, פונה אליהם רבי עקיבא ואומר: "הניחוח! שלי ושלכם שלה הוא." מילים שתוצבות רקיעים של יראת שמים והכרת הטוב. רוצה לומר, אני רבי עקיבא, שהנחלתי לכם תורה ללא גבול, אני גדול הדור, אני שכולם מעריצים את חוכמתי ויראתי, מתבטל בפניה, בפני האשה הקטנה-גדולה הזו, שאלמלא היא, לא היתה בי תורה, לא היתה בי יראת שמים, לא הייתי זוכה להעמיד את התורה שבעל פה על תילה... שלי ושלכם שלה הוא." רבי עקיבא מרבץ מתלמידיו, אנה התבטלו אליה, היא גדולה ממני".

הרב יעקובי השתתק. הדממה פלחה את האוויר. לאן הוא חותר, על מה הוא מדבר? תלמידיו היו מרותקים. האבלים הביטו בעיניים סקרניות.

"אחי היקרים משפחת בן שיר. לפני כ-20 שנה נסעתי באוטובוס המוביל מבני ברק לירושלים. התקופה היתה בין הזמנים שבין ניסן לאייר. הייתי אז אברך פשוט בן 30, מטופל בארבעה תינוקות וולא יומרות גדולות. התיישבתי סמוך לחלון באחד הספסלים, ובידי עיתון חרדי. עלעלתי בו. תחנה אחר כך עלה בחור צעיר ומאיר עיניי. הוא התיישב סמוך לידי ובידו גמרא, מסכת נדרים. הוא פתח אותה והחל ללמוד ולשנון. הבטתי בו שכותאה. מבני ברק ועד "הצטרפתי לארגון "משננים" הוא לא פסק מללמוד. כולו מרוכז, לא מבט על הנוף, לא מי עולה, לא מי יורד. הוא הגמרא.

כמה דקות לפני התחנה הסופית בירושלים, נגעתו קלות בכתפו וסימנתי לו שיענה לי. "תסתכל לי", שאלתי, "מי אתה?". הוא חיך לעברי והשיב בביישנות "אני שמואל מחיפה". לא הרפיתי ואמרתי: "שמואל, אני שם לב שאתה ממש מוסר נפש על לימוד התורה...". כן, עד כמה שביכולתי, השיב שמואל, "הצטרפתי לארגון "משננים" בדבקות", ומאז שהצטרפתי ברוך השם זכיתי ללמוד ולשנון היטב היטב 900 דפי גמרא". כך הוא אמר ואני השתנתתי במבוכה. שמואל שלכם היה אז בן 16, ואילו אני אברך בן 30, שבקושי סיים כמה מסכתות. ובטח לא בשינון רב. באותן שניות של שיחה עם שמואל ז"ל, חשתי שאני מקבל על עצמי עול מלכות שמים, שאני חוזר בתשובה ומקבל על עצמי ללמוד תורה בדבקות לפחות כמו שמואל שלכם.

השיחה שלנו הסתיימה בישיבת "יקרי ירושלים" שהינה כשלעצמה אחת הישיבות המובהקות בירושלים. לחצנו ידיים בחור רב, ושמואל איחל לי "ישר כח על רצונך להצטרף לסדר הלימוד של "משננים בדבקות". אשמח לשמוע שתסיים את הש"ס כולו". כך איחל לי שמואל ונעלם לו.

"מאז, משפחת בן-שיר, עברו כאמור 20 שנה. הצטרפתי לארגון, צרפתי את אחי, את חברי האברכים והקמתי סניף של הארגון בדרום. ומעבר לזאת נכנסתי לשיגרת לימוד, כמו שמואל שלכם. יש היום הרבה גדולי תורה ותלמידי חכמים שמעריכים את ספריו וחידושי, יש אלה תלמידים ששותפים את דברי בצמא... היום בבוקר הבחנתי במוד הראשון בכתבה קטנה "הרב שמואל בן שיר זצ"ל". הבטתי כמו רב גדול. ושיעם שבעה בחיפה. הייתי בטוח שזה שמואל שלי, ולא טיפתי. זה השמואל שלי, שעליו אני יכול לומר עם לב נקי ואוהב "שלי ושלכם, תלמידי, שלו הוא".

"קהל קדוש! כמה חשוב לדעת, שלפעמים - אפילו בחור צעיר - יכול להקים עולם של תורה ע"י מסירות נפש שכולה אומרת צניעות, כמו הרב שמואל בן שיר ז"ל, שלא רק זיהה אותי, אלא עוד רבים רבים במוסדות התורה שהקים והרביץ בהן תורה מחיפה אמרו תלמידי ישיבת "חומות התורה", שההספד של רבם, היה פרק מאלף של הכרת הטוב.

(ישר כח לר קובי לוי הי"ד)

הלכה לחת

נשים שנהגו לברך שהחיינו בעת הדלקת הנרות של יום טוב, אין למנהגם זה כל יסוד בהלכה, ומן הראוי שפיסקו לנהוג כן, שיש לחוש בזה להפסק בין הברכה להדלקה. [אחר שחכמים לא תיקנו לברך שהחיינו בהדלקה]. ויכוונו לצאת ידי חובת ברכת שהחיינו בקידוש של יום טוב כתקנת חכמים. ומן הלאות תבדוקו בנשים הנהוגות בעת הדלקת הנרות, רק שיברכו ביחד או אחר שידליקו לפחות נר אחד, כדי שלא יהיה הפסק בין ברכת הדלקה למצות הדלקה. הנה האור זרוע חלק ב' (סי א), הביא לשון הירושלמי (פרק היוהא): המדליק נר בלילי שבתות, אומר אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר לכבוד המצות המדליק נר בלילי ימים אשך קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר לכבוד י"ט, ואינו צריך לומר זמן, ע"כ. וכ"כ תלמידו של הגאון רבי ישראל איסרלן בעל תרומת הדשן, בספר לקט יושר (מסד מ"ט) בשם רבינו אליעזר קלוזנר. וסיים, ואם יש נשים ונותנות לברך שהחיינו בהדלקת הנרות של י"ט, לא סבירא לי, אלא העיקר כמו שכתב הא"י בשם הירושלמי. ע"כ. ונראה שאע"פ שהלכה רוחת בעירובין (ט) שברכת זמן אומרו אפילו בשוק, ואם כן אין בזה חשש ברכה לבטלה, מ"מ הואיל והסכימו האחרונים שלכל הדעות צריך לברך על הדלקת הנרות של י"ט לפני הדלקה, בין למנהג ספרד בין למנהג אשכנז, וכמו שהעלה בדגול מרובה (סי קס"ג), וכן הסכים במחזיק ברכה (שם סי' ק"ז), לפי זה אם תברך האשה לאחר ברכת הנרות שהחיינו, אפשר ונחשב ברכת שהחיינו הפסק בין ברכת המצות לעשייתה, הואיל ולא תיקנו חכמים לברך שהחיינו על הדלקה. [ונוד, שהרי אינה מקבלת י"ט עד לאחר הדלקה, אם נוהגת לכבות את הנפרו, או אם לא כינונה לקבל י"ט בברכה עצמה, ואם כן אינו י"ט אצלה כדי שתוכל לברך שהחיינו. וגם אם קיבלה ותוספת י"ט בברכה, ולא תכבה את הנפרו, אינו בירור שתוספת י"ט הוא כ"ט ממש, וכמו שהארכנו לעיל, וא"כ אין תוכל לברך שהחיינו בזמן תוספת].

ואמנם מצינו להרא"ש (פ"ד דדאש השנה סימן י"ד), שהיה מחלוקת ראשונים בענין ברכת שהחיינו בקידוש ליל שני של ראש השנה, שדעת רש"י שצריך לברך שהחיינו אף בליל שני של ראש השנה, וכן הסכים הרשב"ם. וכן השיב רבינו משולם בר קלונימוס. וכ"כ בעל העיטור. וכ"כ האו"י "ח"ב הלכות י"ד סי' רנ"ז. אבל הגאונים כתבו שאין לברך זמן קידוש ליל שני של ראש השנה, וכ"כ רבינו יצחק בר יהודה. וסיים הרא"ש, וטוב הפסק פ"ד ויחוננו לפניו בשעת הקידוש ויברך שהחיינו, ויהיה דעתו על

האם מברכים שהחיינו בהדלקת הנרות בערב ראש השנה?

הפרי החדש, ויצא ידי ספק, וכן היה אומר רבינו מאיר מרוטנבורג. ע"כ. וכן פסקו הסור והש"ע (סי' ת"ד), ומשמע שאף אם לא היה צריך לברך שהחיינו, כשמניח פ"ח ומברך שהחיינו אין הברכה מפסקת בין הקידוש לטעימה. ואם כן י"ל שגם בברכת הנרות אין לחוש בברכת שהחיינו משום הפסק. [ובאמת שכבר עמד בקושיא: אין בשו"ת נשמת כל חי "מאתי" (ב), כ"ל למה לא חששו הפוסקים להפסק בקידוש בליל שני של ראש השנה, בין הקידוש לטעימה באמירת שהחיינו ע"ש. וכן מצאתי בשו"ת הרשב"ש (סי' תל"ב) שכתב, ולענין שנינו פרי חדש לפניו בקידוש בליל שני של ראש השנה, לא הסכים לזה אדוני אבי הרשב"ש ז"ל, שמכיון שאינו חובה הרי ברכת שהחיינו מפסקת בין הקידוש לטעימה. ע"ש]. אולם נראה כי שם מעיקר הדין סובר הרא"ש כדעת רש"י, וסעיפתו, שצריך לברך שהחיינו בליל שני של ראש השנה, וכמבואר בהרא"ש שם, דמסתבר טעמיה דרש"י ש"ל זמן ק"ז בליל שני. וכ"פ מרן בש"ע שם, שגם אם אין פ"ח צריך חובה הרי ברכת שהחיינו מפסקת בין הקידוש לטעימה. אבל בברכת שהחיינו בין ברכת הנרות להדלקה, יש מקום לחוש משום הפסק. וכן מצאתי להגאון רבי אברהם הכהן בספר טהרת המים (מערכת א דאז י"ט) שתייר, ודאני התם שאף בלי פ"ח אפשר לברך שהחיינו בקידוש בליל שני של ר"ה, אבל בהדלקת הנרות ערב י"ט אין לברך שהחיינו, שברכה זו מפסקת בין ברכת הדלקת הנרות למצות ההדלקה. ע"כ. ונודע כי היעב"ץ בשו"ת שאילת יעב"ץ (סי' ק"ג) כתב לפקפק בזה על המנהג שנהגו איהו נשים לברך זמן בשעת הדלקת הנרות של י"ט, שאין למנהג הזה כל יסוד בהלכה, אלא שכתב שא"צ למחות בהן בחזקת הדין. ואילו היה רואה את דברי האו"י הנ"ל, שהוא תנא דמסייע ליה, היה שם לקראתו. וכ"כ החדש האלפיים (סי' רס"ג) ש, שאין לברך זמן על הדלקת הנרות בליל י"ט, ורבות בנות שגו בזה. ע"כ. וכ"כ בפתח הדבר ח"ג (סימן רס"ג סק"ה), שאסור לנשים לברך שהחיינו על הדלקת הנרות בערב י"ט, שהרי בעליהן מברכים שהחיינו על כוס הקידוש בליל י"ט, ושכ"כ בספר מרבה לספר, וכן הסכים מהר"י אשכנזי מחבר הספר בית עובד. ע"כ.

וכ"כ מהר"י פלאגי בספר יפה ללב ח"ג (דף ק"ג ע"ד), שהמנהג פשוט אצליו שאין הנשים מברכות שהחיינו בהדלקת נרות של י"ט, שסומכות על ברכת שהחיינו ששומעות מבעליהן בקידוש. ע"כ. וכמבואר כ"ז בשו"ת יביע אומר ח"ד "מאתי" (סי' א דאז י"ט), ובלשון יחודה דעת ח"ג (סי' לד), ובחזון עובדיה פסח (עמוד קלב).

לעילוי נשמת
מוסא בן יחיא אהרון בן יחיא אהפל ז"ל, מאיר אהרון ז"ל
בן עישה הי"ד, שרון בן זאב ז"ל
יעל בת רבקה ע"ה, עדיה ע"ה בת סיון תחי'.

קנה לך זכויות ליום הדין! קנה לך 200 סניגורים במחיר אפסי. תמורת 20 עוד 200 משפחות יקראו את העלון היש זיכוי הרבים יותר משתלמת?

ניהול לקבל את העלון במייל IAL.CO.IL@IALEVRON

03-9099495 תדפיסה: איתרו 052-7657995 תדפיסה: שכתובות 052-6093077 פריטים במערכת או בטל. 03-9094245-06